

Veldlessen op de Landtong Rozenburg Verslag 2012

Paul Grootenboer
ARK Natuurontwikkeling

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Deelname	3
De voorbereiding	4
De uitvoering	5
Het lesboekje en de lesmaterialen	6
Skeletten	7
Andere mooie vondsten	8
Slot, dankwoord	9

Inleiding

Al vele jaren op rij ervaren honderden kinderen uit de omgeving van Rozenburg hoe mooi en bijzonder de natuur op de Landtong Rozenburg is. Door middel van een aantrekkelijk lesprogramma worden ze geprikkeld om de ruige, spontane natuur te ontdekken.

Het struinen buiten de paden is erg uitnodigend. Soms eerst voorzichtig, maar daarna vol overgave gaan ze in groepjes op pad om terug te komen met enthousiaste verhalen en mooie vondsten.

Oog in oog staan met een Schotse Hooglander, besjes van de Duindoorn plukken en proeven, spannende paadjes volgen, een Libellelarve bestuderen in een loeppotje. Het zijn allemaal indrukken die ze niet snel zullen vergeten, misschien hun hele leven niet! En die verhalen en hun foto's en filmpjes, gemaakt met hun mobieltjes, nemen ze mee naar huis.

Dit verslag geeft u een indruk van hun ervaringen en geeft informatie over de deelnemende scholen.

Deelname

Scholen worden in januari benaderd via e-mail. Bij de e-mail zit een inschrijfformulier. Ongeveer de helft van de scholen maakt hiervan gebruik en met hen worden meteen afspraken gemaakt. Deze leerkrachten zijn al jaren bekend met het lesprogramma op de Landtong en zijn erg enthousiast. De overige scholen worden gebeld. Er zijn een aantal scholen die combinatieklassen hebben en daarom er voor kiezen om niet ieder jaar mee te doen. Sommige scholen kiezen vanwege het grote aanbod aan activiteiten weleens voor een andere activiteit of hebben een te druk programma. Toch is het niet echt moeilijk om ieder jaar voor 25 groepen deze avontuurlijke veldlessen in te plannen.

In onderstaande tabel is weergegeven welke scholen hebben deelgenomen en hoeveel kinderen met hun begeleiders.

Naam school	Plaats	Groep	Kinderen	Veldles	Volwassenen
OBS De Phoenix *	Rozenburg	8	18	1	5
RKBS Aloysius	Maasland	8	31	1	12
OBS De Schutse	Maasland	8	20	1	6
OBS Tweespan	Heenvliet	7/8	26	1	6
CBS Merula	Heenvliet	8	23	1	8
OBS Markenburg	Geervliet	7/8	31	1	10
OBS 't Want	Zwartewaal	7	27	1	7
		8	28	1	9
OBS De Tiende Penning	Vierpolders	7/8	36	1	11
OBS De Vliegerd	Abbenbroek	6/7/8	33	1	10
PCB de Bongerd	Zuidland	7	26	1	7
PCB de aanwas	Zuidland	7	25	1	5
		8	26	1	6
OBS De wissel	Zuidland	7	24	1	3
		8	21	1	3
OBS Branding	Brielle	8	33	1	5
OBS Meester Eeuwout	Brielle	8	31	1	11
RKBS St. Leonardus	Brielle	8	25	1	7
		8	25	1	7
CBS Geuzenschip	Brielle	8	26	1	6
CBS Anker	Brielle	8	26	1	7
CSG Bahurim	Brielle	8	75	3	15
Mgr. Bekkersschool	Spijkenisse	6	16	1	6
		6	26	1	7
			678	26	179

* De scholen in Rozenburg worden via een programmaboekje van kinderboerderij De Beestenboel uitgenodigd om deel te nemen aan het lesprogramma. Er is voor gekozen om de groepen 7 te laten begeleiden door de kinderboerderij en de groepen 8 door ARK.

De voorbereiding

Voordat de klas een bezoek brengt aan de Landtong komt de veldlesbegeleider eerst naar de school voor het geven van een presentatie. In deze presentatie, die een uur duurt, krijgen de kinderen de wetenswaardigheden over de Landtong te horen en te zien.

Er wordt gekeken naar de invloed van het water op de Landtong. Sommige bomen hebben, omdat ze lang in het water staan, bijzondere wortels gevormd. Daardoor lijken ze op mangrovebomen. Hiervoor hoef je dus niet eens naar de tropen!

Er wordt ook gekeken naar het zeewater in de rivier. De Noordzee is tenslotte vlakbij. Omdat er veel scheepvaartverkeer is, ligt er in de Nieuwe Waterweg geen sluis maar is de Maeslantkering gebouwd, die op het land ligt en bij extreem hoog water kan worden gesloten. Hierdoor is de Nieuwe Waterweg de enige rivier in Nederland waar een ononderbroken open verbinding is met de zee. Hierdoor kunnen vissen die op zee leven maar zich in een rivier voortplanten ongehinderd die rivier op zwemmen. Er wordt speciaal aandacht gegeven aan de steur. Deze in Nederland uitgestorven vis is in het afgelopen voorjaar uitgezet en zal de Nieuwe Waterweg gebruiken om van en naar de zee te gaan. Het maakt altijd indruk als de kinderen horen hoe bijzonder dit stukje water dus is!

Behalve de steur kunnen de paarden en runderen ook rekenen op ontzag van de kinderen. Zeker als ze zien welke invloed deze dieren hebben op het gebied. Door hun aanwezigheid en eetgedrag zorgen ze voor een aantal natuurlijke processen die er anders niet of nauwelijks zouden zijn. Ook wordt verteld en bekeken welke vondsten er de afgelopen tijd door kinderen zijn gedaan. Hierdoor worden veel kinderen ook enthousiast om op zoek te gaan. Tot slot wordt verteld hoe het lesprogramma werkt en wat de kinderen moeten aantrekken en meenemen.

Op die manier zijn de kinderen goed voorbereid voor de veldles en zijn ze ook heel nieuwsgierig geworden. Ze kunnen vaak niet wachten om aan de veldles te beginnen!

De uitvoering

Op de dag van de veldles komen de meeste klassen met auto's naar de Landtong. Hierdoor zijn er meteen genoeg begeleidende ouders. Sommige leerkrachten kiezen ervoor om met de klas te gaan fietsen. Zij zien dat dan ook meteen als een generale repetitie voor het fietsen tijdens het schoolkamp. Anderen hebben dat al gehad en weten dat de groep het aankan. Ze hebben er dan al een flinke reis op zitten voordat ze gaan struinen!

Na een korte instructie over het gebruik van de lesmaterialen en het omgaan met de kuddes (wat ze al op school hebben gehoord) gaan de kinderen in groepjes aan de slag. Ze hebben op school een opdrachtenboekje gekregen en de meeste leerkrachten hebben de kinderen al door het boekje laten bladeren. Ze weten dan al wat ze kunnen gaan doen, dat scheelt tijd.

Als de opdracht is afgerond komt het groepje terug naar het centrale punt waar de leskar staat. De veldlesbegeleider is altijd in de buurt om de materialen in ontvangst te nemen en te luisteren naar de verhalen en de vragen van de kinderen. Als alle groepjes op pad zijn, kan de veldlesbegeleider groepjes bezoeken die in de buurt bezig zijn met een opdracht en hen extra uitleg geven over dingen die ze hebben gevonden.

Groep 7/8 heeft dinsdag 25 september de Landtong Rozenburg bezocht. De groep is met de fiets met leerkracht Mieke en een aantal ouders de Nieuwe Waterweg overgestoken en heeft een tocht gemaakt door dit natuurgebied. Onder leiding van Paul Grootenboer van stichting Ark hebben de kinderen onder andere modder bekeken en Schotse Hooglanders geobserveerd. Enthousiast kwamen de kinderen terug op school: ze hadden een fijne, leerzame dag gehad. Van ODS de Schutse uit Maasland

Het lesboekje en de lesmaterialen

Alle leerlingen krijgen na afloop van de presentatie in de klas een lesboekje uitgereikt. Voordat ze naar de Landtong komen kunnen ze op school het boekje alvast doornemen en zo meer te weten komen over de opdrachten zodat ze goed voorbereid aan de veldles kunnen beginnen. Ook zit er een opdracht in die ze al van te voren op school kunnen maken. Hierin kunnen ze schrijven en tekenen wat hun verwachtingen van de Landtong en de veldles zijn.

In het boekje staan opdrachten over waterdiertjes, planten, grote grazers, konijnen, kleine beestjes, poep, scheepvaart, eb en vloed, geuren en vogels. De kinderen mogen in hun groepje kiezen welke opdracht ze graag willen doen. Hier geldt wel: de meeste stemmen gelden. Soms zijn alle materialen voor een opdracht al uitgeleend en moet er een andere worden gekozen.

Voor iedere opdracht zijn twee setjes materialen aanwezig. Af en toe gaat er wel eens iets kapot door slijtage of raakt een loepspotje kwijt. Aan het eind van het jaar wordt er daarom gekeken naar de staat van de materialen en worden zo nodig nieuwe materialen besteld.

Skeletten

Veel kinderen vinden het spannend om botjes te vinden. Op de Landtong is van alles te vinden. Regelmatig valt een konijn, een duif of andere dieren ten prooi aan een buizerd. Ook nemen meeuwen hun prooi mee uit de rivier naar de Landtong om die op een rustig plekje te verorberen. Dat levert mooie vondsten op, zoals schildjes en pootjes van krabben.

Andere mooie vondsten

Het is altijd weer een verrassing om te zien waar de kinderen mee terugkomen na een opdracht. Vol trots laten ze dat zien aan de andere groepjes en aan de veldlesbegeleider.

Slot, dankwoord

De leerkrachten, ouders en kinderen waren weer erg enthousiast over de Landtong. De meesten van hen waren nog nooit op de Landtong geweest en zeiden zeker een keer terug te komen. Het vrij kunnen struinen in zo'n ruig en afwisselend gebied nodigt daar beslist toe uit. De Schotse Hooglanders en Konikpaarden vormen ook een grote aantrekkingskracht.

Een aantal leerkrachten en ouders waren ook heel enthousiast over het veldlesproject. "Geweldig dat dit aangeboden wordt aan de scholen. Zeker ook omdat kinderen tegenwoordig veel minder gebieden hebben waar ze zo buiten bezig kunnen zijn." Veel leerkrachten hopen daarom dat ze volgend jaar weer met hun klas naar de Landtong mogen komen.

De veldlessen worden gefinancierd door het Havenbedrijf Rotterdam. Alle kinderen, leerkrachten en ouders zijn daar heel blij mee, en de medewerkers van ARK ook!

De ouders die de soms overenthousiaste en uitgelaten groepjes hebben begeleid verdienen ook een woord van dank, ook voor het aanleveren van foto's die konden worden gebruikt in dit verslag.

In dit rijtje horen ook nog de medewerkers van EIC thuis. Hier mag de leskar worden gestald en mogen de deelnemende groepen van het toilet gebruikmaken.

Kortom: iedereen die het mogelijk heeft gemaakt om de kinderen (en zichzelf) een geweldige ervaring mee te geven:

Hartelijk dank!

.....
Wij zijn als groep 8 naar de Landtong gegaan, het was daar heel erg leuk, het is echt een aanrader om daar heen te gaan! We hebben een paar hazen/konijnen gezien. En we hebben nog meer gezien zo als: een paard, Schotse Hooglanders en een poes echt zo grappig dat hadden we niet verwacht. Als je naar de landtong wil moet je in Rozenburg zijn! Je kan er heel erg veel leren. Het was alleen wel een poosje fietsen!

Groetjes van Maaïke, Robin, Kirsten, Milou en Thirza uit groep 8a Sint Leonardusschool Brielle
.....